

Administrative Law
Sem-III

QP Code : 25958

(3 hrs.)

Total Marks 100

- N.B: 1) Attempt all questions
2) Figures to the right indicate full marks
3) Support your answers with relevant case laws

Q. No.1: Answer in two sentence

(20 Marks)

1. Define Ombudsman.
2. What is Social Service Corporation?
3. Two essentials of Government Contract.
4. What is Tribunal?
5. What is laches?
6. Explain 'Acting mechanically'.
7. What is conditional legislation?
8. Define administrative law.
9. What is pecuniary bias?
10. What is speaking order?

Q. No. 2: Write short notes on any four

(20 Marks)

1. Central Vigilance Commission
2. Kinds of Corporation
3. Institutional Decision
4. Separation of power
5. Estoppel and Waiver
6. Public Interest Litigation

Q. No.3. Answer the situational based questions

(12 Marks)

- 1) The candidates at secondary school examination of the board at one centre indulged in mass copying. The board cancelled the examination of all subjects and rescheduled the exam. Few candidates challenged on the ground of no opportunity had been given to them to show cause before passing the order.
  - a) Whether any principle of law violated here? How?
  - b) Issuing show cause in this case was necessary? Why?

[TURN OVER]

DB-Con. 423-16.

... 2 ...

QP Code : 25958

- 2) Disciplinary action was taken by the chairman against an employee. As per the provision employee challenged this order to the Board of directors. Chairman was Ex-officio member of the Board of Director. He participated the meeting called considering the appeal.
- a) Can chairman participate in the meeting called for considering appeal? How?
- b) Which principle involved here? Explain.
- 3) The Director of Enforcement, foreign exchange, by an ex-parte order imposes a fine on petitioner and directs him to pay the fine within 45 days. On failing fine, criminal prosecution initiated against him. The petitioner denied any communication of order.
- a) Is it necessary to communicate the order? Why
- b) What can be the consequences of non-communication of order.

Q. No.4: Answer any four in detail**(48 Marks)**

- 1) Define administrative law. Discuss its nature and scope.
- 2) What is delegated legislation? Discuss its importance in welfare State.
- 3) Discuss the *Principle of natural justice* with relevant case laws.
- 4) Discuss how judiciary control the administrative actions.
- 5) What is corporation? Discuss its rights and functions.
- 6) Discuss in short:-
  - a) Government Contract
  - b) Classification of Administrative Function
  - c) Legitimate Expectation

[TURN OVER]**DB-Con. 423-16.**

3

QP Code : 25958

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

एकूण गुण : १००

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. उत्तरांना न्यायनिर्णयाचा संदर्भ द्या.
४. मराठी रुपांतराचे आकलन न झाल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका कृपया पहावी.

प्रश्न क्र. १: दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

(२४ गुण)

- १) लोकपाल म्हणजे काय?
- २) सामाजिक सेवा महामंडळ काय असते?
- ३) सरकारी कराराचे दोन आवश्यक गोष्टी सांगा.
- ४) न्याय प्राधिकरण म्हणजे काय ?
- ५) दिरंगाई म्हणजे काय?
- ६) यांत्रिक काम (Acting mechanically) कारणे म्हणजे काय?
- ७) संशय कायदे म्हणजे काय?
- ८) प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा?
- ९) आर्थिक पूर्वग्रह म्हणजे काय ?
- १०) सकारण आदेश म्हणजे काय?

प्रश्न क्र. २: थोडक्यात टीपा लिहा

(२० गुण)

- १) केंद्रीय दक्षता आयोग
- २) महामंडळाचे प्रकार
- ३) संस्थानिक निर्णय
- ४) सत्ता विभाजनाचा सिद्धांत
- ५) प्रतिबंध व माफी (Waiver)
- ६) जनहित याचिका

प्रश्न क्र. ३: खालील स्थिती जन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा. कोणतेही दोन

(१२ गुण)

- १) एका शाळेतील कोपीकेसमुळे, सर्व विषयांची परीक्षा रद्द करून ती पुन्हा घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला. काही विद्यार्थ्यांनी यास विरोध करीत त्यांना त्यांचे म्हणणे मांडण्याची संधी देण्यात आली नाही, असे कारण सांगत सदर निर्णयास विरोध केला.
- अ) इथे कायद्याचे तत्वाचे उल्लंघन झाले आहे का? कसे?
- ब) सदर केसमध्ये विद्यार्थ्यांना संधी देणे गरजेचे आहे का?

[TURN OVER]

DB-Con. 423-16.

- २) एका कंपनीचे अध्यक्ष यांनी एका कामगारविरुद्ध कारवाई केली. त्या कामगाराने सदर कारवाईविरुद्ध अपील दाखल केले. अपील ऐकणार्या मंडळामध्ये अध्यक्ष देखील होते. त्यांनी हि सदर अपीलमध्ये भाग घेतला.
- अ) अध्यक्ष हा अपील मध्ये भाग घेऊन स्वतःचे म्हणणे मांडू शकतो का? कसे?
- ब) कायद्याचे कोणते तत्त्व इथे संबंधित आहे? स्पष्ट करा?
- ३) निबंधक, अंमलबजावणी विभाग, विदेशी मुद्रा यांनी एक तर्फी आदेश पारित करून याचिकाकर्त्यास दंड भरण्याचा आदेश दिला. सदर दंड हा ४५ दिवसात भरण्याचा होता. तो न भरल्या मुळे त्याच्या विरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला. याचिका कर्त्याने सदर आदेश माहित नसल्याचे कारण पदे केले व ते कधीहि न कळविल्याचे देखील सांगितले.
- अ) आदेशाचे कळविणे आवश्यक आहे का?
- ब) आदेशाच्या न कळविल्यामुळे काय परिणाम होऊ शकतो?

प्रश्न क्र. ४: सविस्तर उत्तरे लिहा. कोणतेही चार.

(४८ गुण)

- १) प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा. त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) प्रत्यायोजित कायदे म्हणजे काय? कल्याण करी राज्य मध्ये त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ३) नैसर्गिक न्यायिक सिद्धांताची चर्चा केस लॉच्या आधार घेऊन करा.
- ४) प्रशासकीय कार्यास न्यायव्यवस्था कश्याप्रकारे नियंत्रित करते त्याची चर्चा करा.
- ५) महामंडळ म्हणजे काय? त्याचे अधिकार व कर्तव्य स्पष्ट करा.
- ६) थोडक्यात चर्चा करा -
- (अ) शासकीय करार
- (ब) प्रशासकीय कार्याचे वर्गीकरण
- (क) कायदेशीर अपेक्षा (Legitimate Expectation)

*****